'No desapareixem, ens fan desaparèixer': l'Encarna, amb discapacitat visual, reivindica una ciutat més accessible

Després de perdre completament la vista fa deu anys, aquesta veïna de Roses denuncia les barreres arquitectòniques i la manca de resposta institucional, mentre inicia una nova etapa d'autonomia amb Quark, el seu gos pigall

“Diuen que els cecs quan perden la vista desaparèixen, i no és així. No desapareixem, sinó que ens fan desaparèixer; ens tornem invisibles.”

Encarna Rodríguez parla amb la determinació de qui ha après a conviure amb una realitat forçada. Fa deu anys va perdre completament la vista. Fins aleshores, sempre havia tingut el dubte de si algun dia es quedaria cega, però, com explica, pensava que allò no li passaria a ella. “Va ser molt dur. Un dia vaig entrar a quirófan i vaig sortir-ne sense vista”. Llavors va descobrir que pot arribar a perdre’s inclús al seu carrer, i que aquest no és gens accessible per a persones invidents.

Per a Rodríguez, sortir al carrer pot convertir-se en una gimcana. Bicicletes, patinets, branques o altres obstacles poden alterar un recorregut que per a qualsevol altra persona és senzill. “Cada dia hi ha problemes diferents”, explica. També recorda que fins i tot alguna vegada li han arribat a dir que, per evitar-ho, es quedés a casa. “Són pocs els que ho fan, potser un 5%. Però aquest 5% fa mal”.

Una de les seves primeres reivindicacions va ser la instal·lació d’encaminadors, unes franges amb relleu que permeten a les persones cegues orientar-se i seguir determinats itineraris. Amb el temps, un dels problemes que més ha denunciat és la falta de manteniment de determinats espais. Fa anys, un grup de veïns voluntaris va recollir signatures per reclamar que es tallessin les branques dels arbres que envaïen les voreres. L’alcalde d’aquell moment hi va accedir. El problema, però, segons explica Rodríguez, és que "les branques creixen, i ningú s’ha preocupat de tallar-les un altre cop”.

Després d’una dècada de peticions i instàncies, la sensació que li queda és la d’haver entrat en un laberint burocràtic. "Penso en totes les instàncies que he presentat i que continuaré presentant. La resposta sempre és la mateixa: Això està aprovat, però no li podem comunicar quan es farà. El semàfor que va sol·licitar per a una persona cega de la seva urbanització és inviable. Les branques i els obstacles que envaeixen les voreres estan regulats per llei, però no hi podem fer res"

Encarna Rodríguez

Tot plegat fa que Rodríguez consideri que la seva lluita avança massa lentament. "A dia d’avui ho considero una lluita perduda, però això no vol dir que deixi de lluitar". Perquè, per a ella, no es tracta de grans obres ni de grans discursos. "Unes simples rajoles poden marcar la diferència entre la llibertat i la por".

Rodríguez també ha volgut portar aquesta reivindicació al terreny polític. En una carta adreçada als responsables municipals, posa sobre la taula la distància entre les promeses i la realitat quotidiana de les persones amb discapacitat. “Senyors, el món és de tothom, amb les nostres diferents

capacitats. Segueixo lluitant per fer-me la vida una mica més fàcil, però sembla que l'únic que val la pena és el reconeixement públic, guanyar unes eleccions i, després, escudar-se en la burocràcia mentre s'insisteix en que tot està bé".

"Em pregunto si, com va fer algú fa tres anys, altres tindran la valentia de posar-se en el meu lloc, tapar-se els ulls durant uns minuts i descobrir com és realment el meu dia a dia". Potser així comprenguin que, encara que sigui una sola persona cega —o potser l'única que alça la veu—, pugui algun dia caminar sense pors.

Fins ara, el bastó era el seu company inseparable en els desplaçaments. Però feia temps que tenia una il·lusió: poder comptar amb un gos pigall. Ara, aquesta il·lusió té nom propi: Quark, un gos de dos anys que ha arribat per obrir-li les portes a una nova manera de moure's.

Quan surten al carrer, és ella qui coneix el recorregut i qui conserva les rutes en el seu plànol mental. En Quark no les sap, però aprèn a respondre a les seves indicacions. Quan s'acosta a un pas de vianants, per exemple, li dona l'ordre: "Busca, creua, busca la vorera". El gos localitza el punt, s'atura i s'asseu per indicar que poden creuar. A través d'un arnès especial, ella percep els seus moviments i segueix les seves indicacions.

L'Encarna, la Marta, amiga i voluntària i en Quark. / Sònia Fuentes

És una feina d'equip que exigeix una concentració absoluta. En Quark és intel·ligent, però també és un gos jove, amb curiositat i ganes d'ensumar tot allò que troba pel camí. Una molla de pa a terra pot convertir-se en una distracció i ella ha d'aprendre a detectar-ho a través de la corretja. Durant aquesta primera etapa, encara compta amb el suport d'una persona voluntària, la Marta, que l'acompanya en alguns desplaçaments, tant a Roses com en trajectes més llargs a ciutats com Barcelona o Figueres.

Més enllà de l'aprenentatge, l'arribada d'en Quark també ha fet aflorar la necessitat de conscienciar la ciutadania sobre com cal actuar davant d'un gos pigall. El missatge que vol transmetre és clar: "Quan ens vegin, si us plau, passin de llarg".

Reconeix que moltes persones s'hi acosten amb bona intenció, però una mirada fixa, un xiulet o el simple gest d'allargar la mà per acariciar-lo poden distreure'l completament. "Quan en Quark porta l'arnès, està treballant", recorda. Si perd l'atenció, qui pot acabar ensopegant o patint un accident és ella. Per això, respectar l'espai de l'animal no és només una qüestió d'educació, sinó també de protegir la seguretat de l'Encarna.

La ceguera també li ha ensenyat coses sobre ella mateixa i sobre les persones que l'envolten. "M'ha aportat saber fins on puc arribar i qui són els meus amics", explica. Una de les coses que més enyora és conduir: "El que més enyoro és el meu cotxe". Però Rodríguez no s'ha quedat aturada. Va a la piscina i continua fent activitats quotidianes amb autonomia.

Notícies relacionades

No amaga que encara hi ha moments difícils. Acceptar la pèrdua de la vista ha estat un procés llarg. També ho ha estat assumir que algunes persones que abans formaven part del seu dia a dia han desaparegut de la seva vida. Tot i això, no renuncia a continuar reivindicant. Roses continua sent

casa seva. I el que demana és poder caminar-hi sola, sense por. Poder gaudir del passeig marítim, orientar-se pel carrer i moure's amb la mateixa llibertat que qualsevol altre veí. "Una caminada en solitud pel passeig marítim hauria de ser possible per a tothom".

Subscriu-te per seguir llegint

Font de l'article: https://www.diaridegirona.cat/alt-emporda/2026/11/19/ens-veieu-passeu-llarg-lencarna-llanca-missatge-respecte-gossos-pigall-136609817.html